

Credem că nu este în interesul țării

Un colț al recapitulărilor ideilor dominante din scrisul nostru va da posibilitate cititorilor să cunoască atitudinea „Gazetei Transilvaniei” în toate problemele care o preocupă. Cum n'avem de apărut prietenii politice, după cum n'avem nici adversități față de ceea ce reprezintă diferitele organizațiuni cu caracter politic, felul nostru de a vedea lucrurile, n'are în vedere decât țara ca realitate politică și neamul ca realitate etnică.

Deci:

Credem că nu este în interesul țării:

■ să creăm, mai ales în actualele împrejurări, cu țara în războiu, tot felul de partide politice, deoarece frângem prin aceasta solidaritatea națională. (Dr. N. Căliman: **Partide și oameni**. Nr. 52/1944).

■ să acceptăm declarațiile de frăție ale Ungurilor sau pe cele de fidelitate ale minoritarilor care au refuzat să lupte în haina armatei române, preferând una străină. Frăția ungurească n'a fost dovedită cu nimic timp de o mie de ani, iar ceilalți au optat singuri pentru altă cetățenie. (Ion Bozdog: **Cumpănă dreaptă**. Nr. 51 și **Se mișcă duhurile**. Nr. 52. Ion Colan: **Trăiască frăția româno-maghiară?** Nr. 54. V. Branisce: **Cei dintâi soli**. Nr. 54).

■ să antrenăm elevii de liceu și pe studenți în luptele dintre partide, scoțându-i dela preocupările lor firești — cartea — și să-i utilizăm ca masă de manevră pentru scopuri politice de partid. (Ion Gherghel: **Tineretul la carte**, Nr. 52. Ion Colan: **Ca la football**, Nr. 52).

■ să punem în scrisul nostru veninul urii care ne poate desbina. Scrisul fără auto-censură turbură apele pentru cei ce vor să pescuiască în ele. (Ion Colan: **Chipul lui Mihai Viteazul și alte chipuri**, Nr. 53).

■ să considerăm nemernici pe toți funcționarii unui regim și îngeri pe ai altuia. Singurul criteriu drept de purificare a vieții de Stat este: Munca, cin-

stea și omenia, atât pentru cei de „purificat” cât și pentru cei ce îl aplică (Dr. N. Căliman: **Muncă, cinste și omenie**, Nr. 53).

■ să pedepsim numai pe cei vinovați, fără a avea garanția că în viitor destinele țării nu vor fi ferite de alți vinovați, identici cu cei pedepsiți acum. (V. Branisce: **Drumul demnității naționale**, Nr. 53).

■ să trimitem în Ardealul de Nord, în funcțiuni mari și mici, oameni porniți pe procopseală. O barieră morală pentru toți aceștia trebuie să se pună înainte de a păși pe pământul Ardealului desrobii. (Ion Bozdog: **Bariera morală**, Nr. 54).

Capitala Ardealului a fost eliberată
CLUJUL
s'a reințors acasă.
In calendarul neamului, Române, însemnează-ți cu roșu o dată:
11 Octomvrie 1944

Din înțelepciunea eminesciană

Vreme trece, vreme vine,
Toate s vechi și nouă-s toate.
Ce e rău și ce e bine
Tu te 'ntreabă și socoate.
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece,
De te 'ndeamnă, de te chiamă,
Tu rămâi la toate rece.

„GLOSA” M. Eminescu

Dela 1916 la 1944

de pr. Octavian Popa

Citind condițiile armistițiului, mi-a trecut prin minte — și cred că și altora le-a trecut tot așa prin minte — că în urma împrejurărilor fatale, noi am semnat armistițiul cu puterile, alături de care în 1916 am început războiul pentru întregirea hotarelor. Gândindu-ne la acestea, am făcut o comparație între rolul din 1916 și cel din 1944 al României.

În 1916 România avea un contract de alianță cu puterile centrale, cu Germania și Austro-Ungaria. Această alianță, dictată de împrejurări politice, nu de interesele neamului, a fost nefirească, fiindcă o parte contractantă ne era față dușmană. Austria răpise frumoasa Bucovina și lucra pentru desromânizarea ei. Ungara anexase Transilvania, fost principat independent, având de mare principe pe împăratul Austriei. Acest împărat, la crearea dualismului, acest monstru cu două capete, dase pe mâna latifundiarilor maghiari Transilvania și aceștia luaseră cele mai draconice măsuri pentru desromânizarea provinciei românești. Ținta României mici, trebuia să fie deci eliberarea Românilor bucovineni și transilvăneni, ceea ce nu se putea obține prin alianța cu Austro-Ungaria.

Din 1914 până în 1916 Regatul român păstrase o neutralitate favorabilă Austro-Ungariei și Germaniei. Nu a intrat alături de ele în războiu, dar le-a furnizat din greu petrol, benzină și mai cu seamă grâu. Prin aceasta erau ajutate puterile care țineau subjugate două provincii românești. Întra

în Țara românească aur și unelte agricole, dar nu intra ceea ce era mai necesar în acele timpuri: armament. Puterile centrale nu furnizau armament Regatului român, fiindcă ziceau că atunci când va intra în războiu alături de ele, îl va înzestra cu armamentul necesar. Dela Autanta — Anglia, Franța și Rusia — nu putea aștepta armament, din cauza alianței cu puterile centrale.

În 1916 România a intrat în războiu împotriva aliaților săi. „O surpriză dureroasă”, — a zis contele Czernin, ministrul Austro-Ungariei la București, o surpriză însă așteptată cu dor de Transilvăneni. România însă nu dispunea de armamentul necesar și astfel se putea prevedea, că va avea mari dificultăți.

Adus-a România atunci vreun aport aliaților lor din Apus?

Franța era într-o situație critică. Tunul german bătea la porțile Verdunului. Ajutorul englez nu era de ajuns, cel american era în pregătire, dar avea să întârzie mai bine de un an, iar în Rusia țaristă începuse destrămarea. Situația Franței era critică și căderea ei, ar fi însemnat, pierderea războiului. Atunci a intrat România în războiu. Dobrogea și Muntenia au fost cotopite, Moldova strămtorată și floarea bărbaților români căzuți în luptă, sau mutilați. Mizeria, foamea și tifosul exantematic secerau o mulțime de vieți omenesti. Dar căderea Franței a putut fi înconjurată. Franța a răsuflat ușurată, putând rezista până a sosit puternicul ajutor anglo-american și prin acesta biruința. Jertfa și jertfirea Regatului român a fost un act de o importanță nespuse de mare, dând prin aceasta ajutor Franței în timpul cel mai critic al războiului. Așa se explică atitudinea aliaților: ia încheierea păcii, recunoscând drepturile României asupra ținuturilor românești, așa se explică prezența la încoronarea din Alba-Iulia a Mareșalului Foch, cel mai mare comandant al primului războiu mondial.

Ce s'a întâmplat în 1941? România în urma împrejurărilor fatale a ajuns în războiu alături de Germania, împotriva foștilor aliați. Istoria va judeca, dacă a putut face altfel în 1941! În 1944 se putea prevedea, că România, deși lupta eroic pe pământul său, va putea fi înfrântă. În cât timp? Numai Dumnezeu știe! Dar de bună seamă avea să treacă prin încercări grele și avea să aducă și jertfe mari.

În urma proclamației regale din 23 August 1944 România a părăsit alianța cu Germania și a trecut de partea foștilor aliați din 1916. În politică și în războiu e dator de ton numai rezultatul. Și rezultatul cred că a surprins și pe conducătorii naștilor unite. Pe când în urma armistițiului cu Italia, războiul bătuse tot în Italia, cerând naștilor jertfe mari și dureroase, în România nu a fost așa. Încă înainte de semnarea armistițiului, armatele germane au fost scoase din țară și armata română, alături de noul aliat mai apropiat, a trecut frontiera românească și urmărește pe inamic. Am avut pierderi dureroase și pagube mari în Capitală, în Valea Prahovei, la Turda și la Arad, dar nu se poate tăgădui, că schimbarea de front a României a adus schimbări și pe celelalte fronturi. Frontul german din Balcani s'a prăbușit și armata rusă a putut să-și îndrepteze toată forța direct împotriva Germaniei. Iată dar importanța actului dela 23 August 1944?

Importanță egală cu a celui din 15 August 1916!

În privința condițiilor armistițiului suntem convinși că diplomații, care vor fixa condițiile păcii, vor ține seama de rolul și rostul pe care l-a avut România în curmarea mai grabnică a flagelului universal.

Se scoală și Niță.

Ridic bicicleta, o piaptăn de bu-ruienile de camuflaj prinse printre spițe, și pornim alături, el ținând una din pedale, eu ghidonul, cum prinzi boul de coarne.

În capul holdei, mă-sa s'a îndreptat de șale și, muștrător, dar fără convingere, i se adresează lui Niță:

— Nițică, să fi lăsat pe Domnu să doarmă...

— Noa lasă, mamă, că nu l-am mâncat! — ripostează Niță, profund afectat că mamă-sa pune capăt unei discuții ținute la un nivel mult mai ridicat. Ca să nu-mi lase vreo impresie rea, plasează o invitație cât se poate de drăgălașă:

— Să mai veniți și mâne!

Da, Niță, o să mai viu și mâne, și poimâne, o să viu mereu la groapa

asta, până ce într-o zi, mă băiatule, n'am să mai viu.

O să mă opresc la altă. Acolo o să încăpem toți, fără ceartă, și anglo-fili, și hitleriști, și comuniști, și de dreapta, și de stânga...

Toți, mă Niță, toți, că, precum vezi, nu ne mai încape pământul...

Doamna Veturia Goga a fost arestată

Din ordinul guvernului a fost arestată, zilele acestea, la Sibiu, D-na Veturia Goga, în legătură cu ancheta ce se face la fostul Consiliu de Patronaj.

Bombardierele anglo-americane se întorc dela Ploești, porumbei albi sculind în soarele de deasupra Postovarului. Niță nu se mișcă. Eu cu un ochiu la ele, cu altul la groapa mea. De n'ar fi Niță aici, cu calmul lui, de mult aș fi în fundul ei. Așa, mi-e cam rușine. Stăm deci amândoi și le privim cum se duc în lungul Bucegilor. O baterie antiaeriană dela Brașov, aceea de pe Tâmpa, ca trezită din somn trage o salvă, așa, ca să pipăie distanța.

— Ehe, — face Niță — p'alea nu le mai ajunge glonțu!

Trăznetul tunurilor au fost ca un „trălască!” răcnit de unul singur la o adunare politică.

E vremea să mă duc, c'am stat destul pentru leafa pe care o capăt.

Din jertfa tuturor se
înălță azi în inimă de
țară transilvană

Am căzut
cu gândul la Ardeal

Cpt. AXENTE DIONISIE
ARACI

Am luptat
și noi pentru o țară

Sit. FRUNTEȘ N. GHEORGHE
BRAN-PEȘTERA

Maior VINTILĂ NAVREA
BRAȘOV

Sold. STRIMTU IOAN
PURCĂRENI

CRUCEA DREPTĂȚII ROMÂNEȘTI

Pentru-același veșnic
ideal

frunt. CIOLAN ION
ȚANȚARI

Inviem în voi și lupăm
iară.

Sold. CLINCIU IOAN
SÂNPETRU

Ne închinăm în fața
mormintelor voastre
cum ne plecăm genu
chii în fața tuturor mor
mintelor știute și ne
știute, a celor de până
acum, a celor ce se
vor mai deschide pen
tru trăinicia hotarelor
țării.

Dormiți în pace
acolo unde v'a primit
pământul căci jertfa
voastră n'a fost zădar
nică.

+ Și noi am căzut pentru țară +

Cpt. I. BÂRSAN
ZARNEȘTI

RÂȘNOVEANU NICOLAE
SÂNPETRU

IACOB I. IRIMIE
CODLEA

CIOCEA MATEI
PURCĂRENI

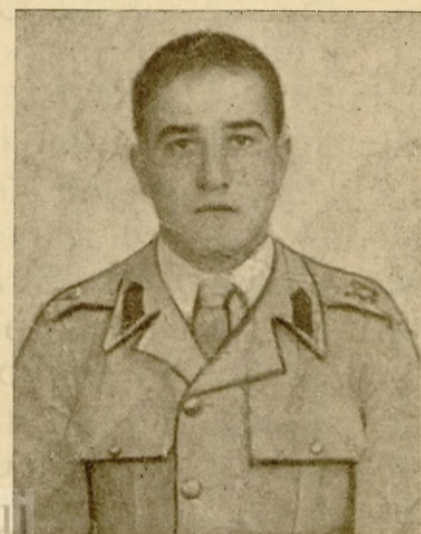
ARIEȘEANU GHEORGHE
BRAN-MĂGURA

ENESCU ZICHIL
BRAN-MOECIUL DE JOS

Cap. MOGOȘ VASILE
MOIECIUL DE JOS

STIRBU ALEXE
DÂRȘTE

CINCU DUMITRU
VLĂDENI

MATRIFĂLEANU POMPILIU
BOD

MANOILOIU CONSTANTIN
TOHANUL NOU

STOICA ION
HOLBAV

FLOREA RUSALIN
ȚANȚARI

Lt. ȘTEFĂNESCU D. DUMITRU
RĂȘNOV

NAN ION
CRISTIAN

TODOR IOAN
ȚANȚARI

Capitala Ardealului a fost eliberată

CLUJUL

s'a reînțors acasă

Române, în calendarul nescris al sufletului tău, însem-

nează-ți cu roșu o dată: **11 Octomvrie 1944**

Marea manifestație românească organizată la Brașov de Asociațiunea culturală „ASTRA” și „Casina Română”.

În ziua de 12 Octomvrie c. o manifestație istorică de mari proporții a fost organizată de Asociațiunea „ASTRA” și „Casina Română” pentru sărbătorirea eliberării Clujului.

Piața Libertății încă dela orele 10 era animată de mulțimea celor ce veniseră să ia parte la sărbătoarea cea mare. Străzile ce dădeau în spre Piață revărsau fără întrerupere oameni.

Orașul, împodobit cu drapele, ca pentru praznice mari, și-a oprit activitatea către ora 11. Muzica Reg. 89 a fârlit după ea o lume întreagă. Fiecare știa că nu poate lipsi, fiecare avea conștiința că ia parte la slujba de bucurie a unui neam întreg.

Megafoane așezate pretutindeni, așteptau să difuzeze, nu discursuri ocazionale, ci formularea în cuvinte entuziaste a dreptății ce venise după patru ani pentru un Ardeal chinuit.

Și, totuși, nu vorbirile ținute interesează istoria ce se va scrie, ci actul în sine cu participarea miilor de Români la o manifestație cu semnificație și valoare de program politic în actualitate.

Iată sensul pe care solidaritatea românească a Brașovului l-a dat mării adunări.

N'au luat cuvântul vorbitori în numele unor partide și nici în numele autorităților.

„Astra” și a înălțat steagul ei, și de data aceasta peste lumea cercurilor închise, înțelegând să pună în fața evenimentelor istorice numai calitatea de român, singura pe care se poate conta în împrejurări ca acestea.

Bisericile sunt ale neamului și și-au spus cuvântul; societățile culturale tot ale lui sunt, ca și această „Gazeta a Transilvaniei”, și au fost prezente. Refugiații din Ardealul de Nord, ca și luptătorii pentru acest Ardeal n'au lipsit. Și nici muncitorii și țărani nu.

Dacă ai fi luat din mulțime un om și l-ai urcat la tribună, glasul lui ar fi avut aceleași accente de năvalnic entuziasm.

Iată dovada unei țări cu idealurile ei permanente. Altceva nici nu ne interesează, în ordinea actuală a lucrurilor.

Cronica Războiului

Situația politică internă

Vieța politică a țării a cunoscut în ultimile zile sbuciumul inerent unui început de reorganizare a cadrelor politice. Vremurile de libertate de azi au permis oratorilor și presei să întrebuițeze un limbaj care a surprins lumea românească. În adevăr, s'a pus întrebarea dacă guvernul prezidat de d-l Sănătescu mai poate rămâne la cârma țării. Faptul a produs în cercurile politice o încordare pe deplin justificată, dar care nu a durat — din fericire — prea mult. În primul consiliu de miniștri d-l Iuliu Maniu a pus problema guvernului de azi și, referindu-se la atacurile din ultimile zile, dar mai cu seamă la întrunirea care a avut loc Duminecă la A. N. E. F., a întrebat pe cei în cauză despre starea de lucruri ce urmează a fi instaurată. D-l Lucrețiu Pătrășcanu a precizat că

întrunirea care a dat posibilitate muncitorimii să demonstreze vreașia și dorurile ei nu trebuie privită ca îndreptată împotriva guvernului, ci ca o exprimare liberă într'un regim democrat. Odată cu această explicație — așa se precizează — a fost spulberată și grija ce apăsa sufletele Românilor, grija provocată de o tensiune între cele patru partide democratice alcătuitoare a Blocului. Dovada evidentă a înțelegerii dintre șefii celor patru partide ar fi fost făcută de dorința expresă de a se forma un guvern politic bazat pe colaborarea și înțelegerea reciprocă. Deocamdată nu sunt cunoscute șansele unui astfel de guvern. Ceea ce interesează însă poporul acesta de țărani este siguranța deplină că hotarele vor fi duse de piepturile bravei noastre armate și

a celei rusești acolo unde pulsează ultima inimă românească.

Pacea lumii,

mult așteptata pace, va fi asigurată de un Consiliu al Națiunilor Unite din care vor face parte următoarele țări: Statele Unite, Marea Britanie, Uniunea Sovietică, China și Franța. Din acest Consiliu vor face parte și alte 6 state care vor fi alese pe o perioadă de 2 ani. Consiliul astfel constituit va avea delne puteri pentru a înfrânge orice agresiune. Planul de securitate a păcii prevede crearea a 4 corpuri și anume: un consiliu de securitate, care va comanda viitoarele forțe armate ale lumii; adunarea generală a tuturor membrilor statelor iubitoare de pace; o curte internațională, de justiție și un secretariat.

Pentru apărarea păcii toți membrii noiel organizații sunt obligați să pună la dispoziția comitetului de securitate forțe armate, materiale și ajutorul necesar pentru a menține pacea. Va fi deci o veghe permanentă pentru respectarea înălșii popoarelor prea des încercate de pârjolul provocat de flacăra războaielor.

Situația pe frontul de luptă

este caracterizată prin eforturile din ce în ce mai mari ale ambelor tabere. Dacă eforturile sunt aceleași, nu înseamnă că rezultatele luptelor ce se dau. Armatele aliate, care dispun de forțe și material de război care și-au creat situații strategice de o importanță de netăgăduit, presează pe zi ce trece tot mai mult pe terea de rezistență germană. La ofensiva de proporții gigantice a armatelor terestre se cade să amintim de ofensiva forțelor aeriene. În adevăr, miliioane de avioane, câte 9 000 într'o singură atacă orașele industriale din Reich. În Vest și Est, la Sud și la Nord trupele aliate strâng cercul.

de **Mardare Mateescu**

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN